

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱՐԱՐ**

Հ Ր Ա Մ Ա Ն

« » հունվարի 2018թ.

N - Ա

**ԲՆԱԿԼԻՄԱՅԱԿԱՆ ԱՂԵՏՆԵՐԻՑ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՍՅՎՈՂ
ՎՆԱՍՆԵՐԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԻՑ ԲԽՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ
ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎՈՂ 2018 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ**

Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2017 թվականի նոյեմբերի 30-ի «Բնակլիմայական աղետներից գյուղատնտեսությանը հասցվող վնասների կանխարգելման հայեցակարգի կատարումն ապահովող միջոցառումների ծրագրին հավանություն տալու մասին» N 50 արձանագրային որոշման 5-րդ կետով հավանության արժանացած հավելվածի՝ 2018 թվականի միջոցառումների կատարումն ապահովելու նպատակով.

Հ Ր Ա Մ Ա Յ ՈՒ Մ Ե Մ՝

1. Հաստատել բնակլիմայական աղետներից գյուղատնտեսությանը հասցվող վնասների կանխարգելման հայեցակարգից բխող 2018 թվականի միջոցառումների ծրագիրը (այսուհետ՝ Ծրագիր)՝ համաձայն հավելվածի:

2. Նախարարի տեղակալներին՝ ապահովել Ծրագրում ներառված միջոցառումների իրականացումը:

3. Նախարարության աշխատակազմի կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների ղեկավարներին՝ մինչև 2018 թվականի ապրիլի, հուլիսի, հոկտեմբերի 5-ը և դեկտեմբերի 10-ը նախարարության աշխատակազմի գյուղատնտեսության զարգացման ծրագրերի վարչություն ներկայացնել

հաշվետվություն՝ Ծրագրում ներառված միջոցառումների կատարման ընթացքի մասին՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարի 2011 թվականի հունվարի 31-ի N 10-Ա հրամանով (այսուհետ՝ Հրաման) հաստատված կարգի N 2 ձևի:

4. Նախարարության աշխատակազմի գյուղատնտեսության զարգացման ծրագրերի վարչության պետ Հ. Ծպնեցյանին՝ ամփոփել սույն հրամանի 3-րդ կետով նախատեսված՝ աշխատակազմի կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումներից ստացված հաշվետվությունները և մինչև յուրաքանչյուր եռամսյակին հաջորդող ամսվա 20-ը ամփոփ հաշվետվությունը Հրամանով սահմանված ընթացակարգով ներկայացնել հաստատման:

5. Սույն հրամանի 3-րդ և 4-րդ կետերի կատարման նկատմամբ հսկողությունը վերապահել նախարարության աշխատակազմի ղեկավարին:

6. Սույն հրամանի կատարման նկատմամբ հսկողությունը վերապահել Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարին:

ՆԱԽԱՐԱՐ՝

ԻԳՆԱՏԻ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ

ԾՐԱԳԻՐ
**Բնակլիմայական աղետներից գյուղատնտեսությանը հասցվող վնասների կանխարգելման
հայեցակարգից բխող 2018 թվականի միջոցառումների**

h/ h	Միջոցառման անվանումը	Նպատակը (խնդիրը)	Իրականացնողները				Ժամկետ ը	Ծանոթագրու- թյուն
			ոլորտը համակարգող	կատարողներ	կատարողների ղեկավարներ	համակա- տարողներ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1. Սերմնաբուծության, սերմարտադրության, սերմնապահովվածության և տնկարանային տնտեսությունների զարգացման ծրագրերի իրականացում	Բարձր բերքատվությամբ, արտադրանքի որակական հատկանիշներով, ցրտադիմացկունությամբ, երաշտադիմացկունությամբ և հիվանդությունների ու վնասատուների նկատմամբ բարձր կայունությամբ սորտերի ստեղծում: Բարձր վերարտադրության սերմերի օգտագործման ծավալների ընդլայնում, կոնդիցիոն սերմերի վերարտադրության ապահովում, բույսերի նոր բնակլիմայական պայմաններին հարմարվող սորտերի կազմի ընդլայնում: Բուսաբուծության ճյուղի ինտենսիվացման պայմանների ստեղծում, մշակաբույսերի բերքատվության բարձրացում, բուսաբուծական մթերքների արտադրու-	Աշոտ Հարությունյան Ռոբերտ Մակարյան	Բուսաբուծության և բույսերի պաշտպանության վարչություն Գիտական և գյուղատնտեսության աջակցության կենտրոնների համակարգման բաժնի պետ «Երկրագործության գիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ «Բանջարաբուստանային եվ տեխնիկական մշակաբույսերի գիտական	Ռ. Նազարյան Մ. Աթոյան Ա. Ղուկասյան Գ. Սարգսյան	ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2018թ. ընթաց- քում	

h/h	Միջոցառման անվանումը	Նպատակը (խնդիրը)	Իրականացնողները				Ժամկետ Ը	Ծանոթագրություն
			ոլորտը համակարգող	կատարողներ	կատարողների ղեկավարներ	համակատարողներ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		թյան ծավալների ավելացում, բուսաբուծական արտադրանքի մրցունակության, սերմնաբուծության բնագավառում երկրի անկախության մակարդակի բարձրացում:		կենտրոն» ՊՈԱԿ «Գյումրիի սելեկցիոն կայան» ՓԲԸ «Սերմերի գործակալություն» ՊՈԱԿ	Ռ.Կարախանյան Վ.Մանուկյան			
2	2. Սերմերի որակի ստուգման և պետական սորտափորձարկման ծրագրի իրականացում	Գյուղատնտեսական մշակաբույսերի ցանքային ցածր որակ ունեցող սերմերի օգտագործման կանխում: Տարեկան 10-15 սելեկցիոն նվաճումների (սորտերի և հիբրիդների) շրջանցման և օգտագործման թույլտվության ձևակերպում: Գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվության բարձրացում, ճյուղի ինտենսիվացում:	Աշոտ Հարությունյան	Բուսաբուծության և բույսերի պաշտպանության վարչություն «Սերմերի գործակալություն» ՊՈԱԿ	Ռ.Նազարյան Վ.Մանուկյան	ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2018թ. ընթացքում	
3	3. Բույսերի պաշտպանության միջոցառումների ծրագրի իրականացում	Վնասատու օրգանիզմների կողմից հասցված վնասի տարածման արեալի նվազեցում, գյուղատնտեսական մշակաբույսերի համար խիստ վնասակար օրգանիզմների մասսայական տարածման կանխարգելում, գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվության բարձրացում, բուսասանի-	Աշոտ Հարությունյան	Բուսաբուծության և բույսերի պաշտպանության վարչություն «Անասնաբուժասանիտարիայի եվ բուսասանիտարիայի ծառայությունների կենտրոն» ՊՈԱԿ	Ռ.Նազարյան Ն.Բարսեղյան	ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ	2018թ. ընթացքում	

h/h	Միջոցառման անվանումը	Նպատակը (խնդիրը)	Իրականացնողները				Ժամկետ Ը	Ծանոթագրություն
			ոլորտը համակարգող	կատարողներ	կատարողների ղեկավարներ	համակատարողներ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		տարական կայուն վիճակի ապահովում:						
4	4. Հողերի ագրոքիմիական հետազոտության և բերրիության բարձրացման ծրագրի իրականացում	Ծրագրի իրականացումն ուղղված է գյուղատնտեսության ոլորի հողերի բերրիության պահպանման և բարձրացման ընդհանուր նպատակի իրականացմանը՝ պարարտանյութերի խնայողաբար, արդյունավետ և էկոլոգիապես անվտանգ օգտագործման միջոցով: Հիմնավորված պարարտացման սխեմաների կիրառման միջոցով գյուղատնտեսական նշանակության հողերի վիճակի բարելավում, գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվության բարձրացում: Ծրագրի իրականացման արդյունքում յուրաքանչյուր տարի ակնկալվում է ստանալ հանրապետության համայնքների 1/5 մասի հողերի սննդատարրերով ապահովվածության և պարարտանյութերի պահանջարկն արտացոլող ագրոքիմիական քարտեզներ, մշակաբույսերի պարարտացման համար գիտականորեն հիմնավորված և կազմված երաշխավորա-	Աշոտ Հարությունյան	Բուսաբուծության և բույսերի պաշտպանության վարչություն «Ագրոքիմիական ծառայություն» ՊՈԱԿ	Ռ.Նազարյան Վ.Դավթյան	«ՀՀ բնապահպանության նախարարություն» «ՀՀ մարզպետարաններ»	2018թ. ընթացքում	

h/h	Միջոցառման անվանումը	Նպատակը (խնդիրը)	Իրականացնողները				Ժամկետ Ը	Ծանոթագրություն
			ոլորտը համակարգող	կատարողներ	կատարողների ղեկավարներ	համակատարողներ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		գրեր:						
5	5. Աշխարհագրական թվայնացված համակարգի (ԱԹՀ) ներդրման ծրագրի իրականացում	Հողերի ֆիզիկական և իրավական կադաստրի առկայություն, որը կներառի առկա հողատեսքերի տվյալները, դրանց վիճակը: Ծրագիրը հնարավորություն կտա ստանալ տեղի ունեցող աշխարհագրական գործընթացների վերաբերյալ տեղեկատվություն, կլիմայի ազդեցության, գյուղատնտեսական նշանակության մոնիտորինգային տվյալներ (օրինակ կարկտահարության վնասի վերաբերյալ):		Գյուղատնտեսության զարգացման հիմնադրամ	Գ. Գևորգյան	-	2018թ. ընթացքում	
6	6. Կաթիլային ոռոգման համակարգերի ներդրման համար տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման պիլոտային ծրագրի մշակում և իրականացում	Պայմաններ կստեղծվեն հանրապետության գյուղատնտեսությունում կաթիլային ոռոգման համակարգերի ներդրման և շահագործման համար, արդյունքում՝ շահառու տնտեսություններում կապահովվի ջրի հավասարաչափ բաշխում և ջրի տնտեսում շուրջ 40%-ով, բերքատվության աճ, բարդ ռելիեֆ ունեցող հողատարածքների ոռոգման հնարավորություն, ոռոգման կազմակերպման աշխատանքային ծախսերի զգալի կրճատում: Ծրագրի	Աշոտ Հարությունյան Արտաշես Կիրակոսյան	Հողերի օգտագործման և մելիորացիայի վարչություն Ֆինանսատնտեսագիտական և հաշվապահական հաշվառման վարչություն	Ա.Բաղդասարյան Կ.Ավետիսյան	ՀՀ կառավարության աշխատակազմի «Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացման ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՊՀ-ի գյուղական ֆինանսավորման կառույց (համաձայնությամբ) Ֆինանսական	2018թ. ընթացքում	

h/h	Միջոցառման անվանումը	Նպատակը (խնդիրը)	Իրականացնողները				Ժամկետ Ը	Ծանոթագրություն
			ոլորտը համակարգող	կատարողներ	կատարողների ղեկավարներ	համակատարողներ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		իրականացումը կնպաստի նաև խախտված հողատեսքերի գյուղատնտեսության մեջ ներգրավմանը: Ոռոգման ջրի կորուստների կրճատման, ոռոգման նորմայի կտրուկ իջեցման, սնուցման ռեժիմի բարելավման շնորհիվ մշակաբույսերի բերքատվության և բերքի որակի բարձրացում, հողօգտագործողների եկամուտների ավելացում:				կառույցներ (համաձայնությամբ)		
7	7. Գյուղատնտեսության ոլորտին տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման ծրագրի իրականացում	Գյուղատնտեսության ոլորտում կբարձրանա վարկունակ պահանջարկի մակարդակը, գյուղատնտեսության ոլորտի ներդրումային գրավչությունը, կընդլայնվեն գյուղատնտեսությունում տնտեսավարողների կարողությունները, սահմանված ժամկետում և պահանջներին համապատասխան կիրականացվեն գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության կազմակերպման աշխատանքները, հնարավորություններ կապահովվեն ազրոտեխնիկական պահանջների կատարման, անասնապահությունում գյուղատնտեսական կենդանի-	Ռոբերտ Մակարյան Արտաշես Կիրակոսյան	Գյուղատնտեսության զարգացման ծրագրերի վարչություն Ֆինանսատնտեսագիտական և հաշվապահական հաշվառման վարչություն Գյուղատնտեսության զարգացման հիմնադրամ	Հ.Ծպնեցյան Կ.Ավետիսյան Գ. Գևորգյան	ՀՀ կառավարության աշխատակազմի «Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացման ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՊՀ-ի գյուղական ֆինանսավորման կառույց (համաձայնությամբ) Ֆինանսական կառույցներ (համաձայնությամբ)	2018թ. ընթացքում	

h/h	Միջոցառման անվանումը	Նպատակը (խնդիրը)	Իրականացնողները				Ժամկետ ը	Ծանոթագրություն
			ոլորտը համակարգող	կատարողներ	կատարողների ղեկավարներ	համակատարողներ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		ների տոհմային և մթերատու հատկանիշների բարելավման, արտադրության արդյունավետության բարձրացման համար, կստեղծվեն հնարավորություններ գյուղատնտեսությունում արդիական տեխնոլոգիաների ներդրման, տնտեսությունների խոշորացման, վարկառուների ռեստորի վարման միջոցով վարկավորման առաջնահերթ խնդիրների բացահայտման համար: Արդյունքում պայմաններ կստեղծվեն բնակլիմայական աղետների ռիսկերի մեղմման համար:						
8	8. Հայաստանի Հանրապետությունում ժամանակակից տեխնոլոգիաներով մշակվող ինտենսիվ պտղատու այգիների հիմնման համար վարկային տոկոսադրույքների սուբսիդավորման ծրագրի մշակում և իրականացում	Հանրապետությունում ինտենսիվ այգեգործության զարգացման համար բարենպաստ պայմանների ստեղծում, արդյունքում՝ ինտենսիվ այգիների տարածքների ընդլայնում, արտադրանքի մրցունակության բարձրացում, արտահանման ծավալների ավելացում: Ծրագրի շրջանակներում հիմնված այգիներում կարկտահարությունից պաշտպանվածությունը կկազմի գրեթե 100%:	Աշոտ Հարությունյան Արտաշես Կիրակոսյան	Բուսաբուծության և բույսերի պաշտպանության վարչություն Ֆինանսատնտեսագիտական և հաշվապահական հաշվառման վարչություն	Ռ.Նազարյան Կ.Ավետիսյան	ՀՀ կառավարության աշխատակազմի «Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացման ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՊՀ-ի գյուղական ֆինանսավորման կառույց (համաձայնությամբ)	2018թ. ընթացքում	

h/h	Միջոցառման անվանումը	Նպատակը (խնդիրը)	Իրականացնողները				Ժամկետ Ը	Ծանոթագրություն
			ոլորտը համակարգող	կատարողներ	կատարողների ղեկավարներ	համակատարողներ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
						Ֆինանսական կառույցներ (համաձայնությամբ)		
9	9.Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսությունում հակակարկտային ցանցերի ներդրման համար տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման ծրագրի իրականացում	Ծրագրի իրականացման արդյունքում՝ նախադրյալներ կստեղծվեն մատչելի մեխանիզմների կիրառմամբ խաղողի ու պտղատու այգիների և այլ տնտեսություններում հակակարկտային ցանցերի ներդրման համար, հանրապետության այգիների շուրջ 2.0 %-ը կպատվի կարկտապաշտպան ցանցաշերտերով, հակակարկտային ցանցեր կիրառած տնտեսավարողների մոտ գրեթե կբացառվի կարկուտի ռիսկը, կբարձրանա ապահովագրության համար գրավչությունը, կբարելավվի բերքի որակը, կավելանա տնտեսավարողների եկամուտները, նախադրյալներ կստեղծվեն ընդլայնված ծավալներով ծրագրի իրականացման համար: Հակակարկտային ցանցերով պաշտպանված այգիներում կարկտահարությունից պաշտպանվածությունը կկազմի գրեթե 100%:	Աշոտ Հարությունյան Արտաշես Կիրակոսյան	Բուսաբուծության և բույսերի պաշտպանության վարչություն Ֆինանսատնտեսագիտական և հաշվապահական հաշվառման վարչություն	Ռ.Նազարյան Կ.Ավետիսյան	«ՀՀ կառավարության աշխատակազմի «Գյուղական տարածքների տնտեսական զարգացման ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՊՀ-ի գյուղական ֆինանսավորման կառույց (համաձայնությամբ) Ֆինանսական կառույցներ (համաձայնությամբ)	2018թ. ընթացքում	

h/h	Միջոցառման անվանումը	Նպատակը (խնդիրը)	Իրականացնողները				Ժամկետ Ը	Ծանոթագրություն
			ոլորտը համակարգող	կատարողներ	կատարողների ղեկավարներ	համակատարողներ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	10. Պետական աջակցությամբ գյուղատնտեսության ոլորտում ապահովագրական համակարգի ներդրման փորձնական ծրագրի իրականացում	Գյուղատնտեսության ոլորտում ապահովագրական համակարգի մշակված մեխանիզմների փորձարկում, մեխանիզմների կատարելագործման համար նախադրյալների ստեղծում: Գյուղատնտեսության ոլորտում ապահովագրական համակարգի ներդրման հիմնական ծրագրի իրականացման համար նախադրյալների ստեղծում:	Ռոբերտ Մակարյան Արմեն Հարությունյան Արտաշես Կիրակոսյան	Գյուղատնտեսության զարգացման ծրագրերի վարչություն Գյուղատնտեսական ծրագրերի մոնիթորինգի և վերլուծության վարչություն Ֆինանսատնտեսագիտական և հաշվապահական հաշվառման վարչություն	Հ.Ծպնեցյան Իս. Աբաջյան Կ.Ավետիսյան	ՀՀ կենտրոնական բանկ (համաձայնությամբ) Ապահովագրական ընկերություններ (համաձայնությամբ)	2018թ. ընթացքում	
11	11. Հակակարկտային պաշտպանության նոր՝ հրթիռային եղանակի ներդրման պիլոտային ծրագրի իրականացում	Հրթիռային հակակարկտային պաշտպանության համակարգի ստեղծումը կնպաստի գյուղատնտեսական արտադրանքի կորուստների նվազեցմանը և գյուղատնտեսությունում տնտեսավարողների գործունեության համար բարենպաստ պայմանների ստեղծմանը, եկամուտների ավելացմանը և գյուղում աղքատության հաղթահարմանը, հնարավորություններ կստեղծի գյուղատնտեսության առկա ռեսուրսային ներուժի օգտա-	Աշոտ Հարությունյան Ռոբերտ Մակարյան	Բուսաբուծության և բույսերի պաշտպանության վարչություն Գյուղատնտեսության զարգացման ծրագրերի վարչություն	Ռ. Նազարյան Հ.Ծպնեցյան	ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն	2018թ. ընթացքում	Միջոցառման 1-ին կատարող՝ ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն

հ/ հ	Միջոցառման անվանումը	Նպատակը (խնդիրը)	Իրականացնողները				Ժամկետ ը	Ծանոթագրու թյուն
			ոլորտը համակարգող	կատարողներ	կատարողների ղեկավարներ	համակա տարողներ		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
		գործման և շուկայի պահանջներին համապատասխան արտադրության ծավալների ապահովման համար, կիսթանի հանրապետության գյուղատնտեսության հետագա զարգացումը, արդյունավետության ու մրցունակության բարձրացումը և կնպաստի երկրի պարենային անվտանգության հիմնախնդրի լուծմանը:						